

EELHINNANG

Kavandatava tegevuse keskkonnamõju olulisuse eelhindang on antud lähtudes KeHJS § 6 lg 3 kriteeriumitest:

1. Tegevuse ala ja selle lähiümbruse keskkonnatingimused

1.1. Maakasutus

Sigatsuaru sadam (edaspidi nimetatud ka *sadam*) suurusega 2,46 ha asub Kihnu saare põhjaosas, Sääre külas, Liivi lahes. Sadama alalt avanevad vaated merele ning ümbruses paiknevalele rannakarjamaadele. Sadamasse on kavandatud lähiajal rajada ka erinevaid sadamaehitisi nagu kaid, ujuvkaid, slipp, võrgukuurid, paadikuur, lisaks kalurite puhkekohad ja -ruumid, autoparkla, talvise jäätee mahasõit ning paadikanali süvendamine. Detailplaneeringuga määratakse ehitusõigused koos arhitektuursete nõuetega ning antakse tehnovõrkude, heakorra ja haljastuse lahendused. Planeeritav väikesadam asub olemasoleva riigi maantee ääres ja ajalooliselt väljakujunenud lautrialal. Valitud asukoht on sobiv kavandatud tegevuseks. Sigatsuaru sadama katastriüksuste (30301:001:0995; 30301:001:0996) omanikuks on Kihnu vald.

1.2. Alal esinevad loodusvarad, nende omadused ja taastumisvõime ning looduskeskonna vastupanuvõime

Sadama veealal ja sellega piirneval maismaa-alal ei esine loodusvarasid kasutataval kujul.

1.3. Märgalade, randade ja kallaste, pinnavormide, metsade, kaitstavate loodusobjektide, sealhulgas Natura 2000 võrgustiku alade vastupanuvõime

Sadam paikneb Kihnu hoiualal, mille kaitse-eesmärk on nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ I lisas nimetatud elupaigatüüpide kaitse ning II lisas nimetatud liikide – hallhülge (*Halichoerus grypus*), viigerhülge (*Phoca hispida bottnica*), emaputke (*Angelica palustris*) ja soohiilaka (*Liparis loeselii*) elupaikade kaitse. Sadam on ümbritsetud Pärnu lahe hoiualaga, mille kaitse-eesmärk on nõukogu direktiivi 79/409/EMÜ I lisas nimetatud liikide ja I lisas nimetatud rändlinnuliikide elupaikade kaitse. Mõlemad hoiualad on kaitse alla võetud Vabariigi Valitsuse 18. mai 2007. a määrusega nr 154 „Hoiualade kaitse alla võtmine Pärnu maakonnas“.

1.4. Alad, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud

Kavandatava tegevuse maa-ala piires puuduvad teadaolevalt sellised alad, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud.

1.5. Maareformi seaduse tähenduses tiheasutusega alade ning ajaloo-, kultuuri- või arheoloogilise väärtusega alade vastupanuvõime

Vastavus üldplaneeringule ja arengukavale Kihnu valla üldplaneeringu kohaselt asub planeeringuala heina- ja karjamaade tsoonis ning rannakaitsetsoonis. Planeeringualal on tegemist ajaloolise lautrikohaga, mis on ka üldplaneeringu kaartidele märgitud. Seni oli planeeritava maa sihtotstarve üldkasutatav maa 100%. Detailplaneeringuga määratav katastrijärgne sihtotstarve valitakse maaüksusele lähtuvalt kavandatavast kasutusotstarbest.

Sadamas ja selle lähiümbruses vähemalt 1000-1500 m raadiuses puuduvad ajaloo-, kultuuri- või arheoloogilise väärtusega alad.

2. Tegevuse iseloom, kaasa arvatud selle tehnoloogiline tase

Käesoleva tegevuse eesmärgiks on muuta loa punkti 6.3 „Nõuded parima võimaliku tehnika kasutamiseks“ ning lubada lisaks pumpsüvendajale kasutada süvendustöödel ka koppekskavaatorit (liigub kas ratastel või lintidel). Arvestades sadama geograafilist paiknemist ning pääsu merelt sadamasse, on tööde teostamiseks võimalik sulgeda sadama sissepääs ning teostada kai ehitustöid koppekskavaatoriga, mistõttu ei ole vajalik süvendustöödeks kasutada just nimelt pumpsüvendajat. Täitepinnase saab teisaldada sama ladusalt ka koppekskavaatoriga. Juhul kui sadama sissesõitu ei suleta, saab sadama süvendustööd teostada kaldalt koppekskavaatoriga, millel on pika ulatusega nool. Seda seepärast, et mõlemalt poolt kaldast on võimalik teostada süvendustöid kogu sadama ulatuses.

2.1. Loodusvarade kasutamine

Sadama süvendamise käigus toimub vee erikasutus, selle kirjeldus ja materjalide kasutus on antud eelmises punktis.

2.2. Jäätme- ja energiamahukus

Vee erikasutusega seotud tööde käigus tekkivaid jäätmeid käideldakse jäätmeseaduses sätestatud korras.

2.3. Lähipiirkonna teised tegevused

Planeeringuala hõlmab Sigatsuaru lautri katastriüksust (30301:001:0995) olles piiratud lõunast Lemsi-Sääre riigiteega nr 19145, põhjast Liivi lahega ja ülejäänud külgedest naaberkatastriüksustega. Lemsi-Sääre tee ääres asuvad elamud ja turismitalu. Sigatsuaru sadama kaugus Suuru sadamast on ca 2,2 km ja saare keskosast ca 2,1 km. Olulist majandustegevust piirkonnas ei toimu.

3. Tegevusega kaasnevatest tagajärgedest

3.1. Vesi ja pinnas

Taotlusest nähtub, et süvendustööd toimuvad vahetult sadama akvatooriumis mahus kuni 7500 m³. Süvendatavaks pinnaseks on valdavalt tormidega sadamasse kandunud liiv ja muda. Kogu süvendatav pinnas on tavaline merepõhi, mille hulgas ei ole jäätmeid ega saasteaineid. Kuna märkimisväärselt suur osa eemaldatavast pinnasest kuulub liiva ja muda kategooriasse, tekib piirkonnas süvendamise käigus paratamatult ka heljumit.

Liivi laht on suhteliselt madalaveeline ja bioloogiliselt väga produktiivne mereala, mis on üks tähtsamaid räime püügipiirkondi. Liivi lahte, kui olulist räime kudeala, kasutab kaks räimepopulatsiooni. Avamere räim siseneb vahetult pärast jääminekut lahte vaid kudemise ajaks ning lahkub juuli lõpus tagasi avamerre. Liivi lahe räimepopulatsioon aga elab kogu aasta valdavalt Liivi lahes, kusjuures mõlemad populatsioonid kasutavad samu kudealasid. Räim koeb puna- ja pruunvetikatele peamiselt kuni 5 m sügavuses vees.

Tulenevalt eeltoodust tuleb süvendustööd planeerida väljapoole kalade kevadist kudeaega (01.04-30.06), et vältida negatiivset mõju kalastikule. Kavandatavate tööde võimalikus mõjupiirkonnas puuduvad teadaolevalt olulised põhjaloomastiku kooslused, mistõttu ei teki süvendamise käigus olulist mõju põhjaloomastikule.

Planeeritavate tööde läheduses puudub avalik supelrand, mille puhul vee kvaliteedi mõjutamine võiks olla oluline selle kasutajatele. Süvendatav pinnas on kavas paigutada sadama kõrval asuvalle maaninale.

Sadama süvendamine ei avalda olulist mõju rannalähedasel alal hüdrodünaamilisele režiimile,

mis omakorda võiks põhjustada ümberkaudsete randade olulisi muutusi. Vee erikasutusega seotud tööd on kokkuvõttes lokaalsed, mistõttu puudub vajadus vee erikasutuse aegse ja järgse seire teostamiseks.

3.2. Õhu saastatus

Sadama süvendamise käigus toimuv vee erikasutus ei põhjusta olulisi muutusi õhukvaliteedi osas antud piirkonnas. Vähene mõju ümbritsevale keskkonnale võib avalduda eelkõige seoses sadama süvendamisel kasutatava tehnikaga, kuid seda mõju ei saa pidada oluliseks.

3.3. Jäätmete

Vee erikasutusega seotud tööde käigus tekkivaid jäätmeid käideldakse vastavalt õigusaktides sätestatule.

3.4. Mür

Tegevusega võib kaasneda müra, kuid eeldatavalt ei ületa müratase kinnistu piiril sätestatud piirmäärasid müra osas. Sadama mõjupiirkonnas asuvad vaid üksikud elumajad, mistõttu ei ole müra mõju oluline piirkonna elanikele.

3.5. Vibratsioon

Eeldatavalt ei teki vee erikasutuse käigus vibratsiooni, mis põhjustaks olulisi muutusi antud piirkonnas.

3.6. Valgus, soojus, kiirgus ja lõhn

Valguse, soojuse ja kiirguse reostust vee erikasutusega ümbruskonnale ei kaasne. Lõhnareostus on lühiajaline ning süvendustööde aegne ja valdavalt seotud süvendustööde käigus kasutatavate masinate diiselmootoritega.

4. Tegevusega kaasnevate avariilukordade esinemise võimalikkus

Sadama süvendamise käigus on teoreetilisteks võimalusteks kasutatava tehnikaga toimuv avari, kuid selle esinemise tõenäosus on väike, kuna liiklus piirkonnas on väike. Eeldus heast koostööst ja ladusast info liikumisest töödel osalevate inimeste vahel ning töökorras tehnika kasutamisest aitab vähendada kõikvõimalikke avariisid ja nendest tulenevat kahjulikku mõju. Töökorras tehnika kasutamisel ei ole tõenäoline õlireostuse tekkimine ja seeläbi ümbritseva maastiku ja vee kahjustamine.

5. Kavandatava tegevuse eeldatavast mõjust Natura 2000 võrgustiku alale

Kihnu väin ja laiemalt kogu Pärnu laht on ülioluline kevadine veelindude peatusala, kus erinevate linnuliikide elupaigaks on meri ja ranna- ning kaldaroostikud. Linnudirektiivi I lisa liikidest pesitsevad seal täpikhuik (*Porzana porzana*), rukkirääk (*Crex crex*), räusktiir (*Sterna caspia*), öösorr (*Caprimulgus europaeus*), vööt-põõsalind (*Sylvia nisoria*), punaselg-õgija (*Lanius collurio*). Mitte-pesitsejatest on alal väikekoskel (*Mergus albellus*), sookurg (*Grus grus*), rüüt (*Pluvialis apricaria*), vöötsaba- vigle (*Limosa lapponica*), mudatilder (*Tringa glareola*). Niinimetatud pudelikaela alaks on Pärnu laht sookurele (*Grus grus*).

Otsese mõjuna lindudele võib käsitleda vee hägustumist ja heljumi settimist merepõhja elustiku kooslustele. Vee hägustumisega kaasnev nähtavuse vähenemine raskendab sukelduvatel lindudel toidu leidmist. Vajaliku toidukoguse kättesaamiseks peavad nad rohkem energiat kulutama, st organismi energiabilanss suureneb ja toidu hankimine selles piirkonnas muutub ühel hetkel energeetiliselt ebaökonomiseks. Selline mõju on suurim kalatoiduliste lindudele (kaurid, kormoranid, pütid, kosklad).

Sadama süvendamisega kaasneb ajutine mürafooni tõus, mis võib linde häirida. Süvendustööde aegseteks müra allikateks on pumpsüvendaja ning ujuvvahendid. Müra avaldab kahesugust mõju: ootamatu tugev müra võib linde ehmatada ning kestav tugev müra võib häirida liikide

sigimisbioloogiat. Tegemist on olulise lindude rände-, peatus- ja ka pesitsuskohaga. Pesitsusaeg on pikk ja kestab ajani, mil noorlinnud saavad ise hakkama ning on pesast lahkunud. Kuna sadamas, kuhu kai rajatakse on sobivad pesakohad, tuleb müra põhjustavast tegevusest hoiduda lindude pesitsusperioodil 01.04 – 31.07.

5.1. Kavandatava tegevuse eeldatav mõju mõnele muule kaitstavale loodusobjektile

Vastavalt taotluses toodud infole, ei mõjuta kavandatud tegevuse muid kaitstavaid loodusobjekte ja liike.

6. KeHJS § 6 lg 3 punktides 1–4¹ nimetatuga kaasneva mõju suurus, ruumiline ulatus, kestus, sagedust ja pöördumus, toime, kumulatiivsus ja piiriülene mõju ning mõju ilmnemise tõenäosus

Keskkonnaameti hinnangul puudub kavandataval tegevusel oluline keskkonnamõju, kuna:

- kavandatud tegevus ei mõjuta kaitsealasid, kaitstavate liikide elupaikasid ega Natura 2000 võrgustiku alasid juhul kui vee erikasutusega seotud töid ei tehta lindude pesitsusperioodil 01.04 – 31.07;
 - eelhindamise tulemusena selgus, et taotletava tegevuse tulemusel ei teki olulist mõju veekeskkonnale sh merepõhja elustikule ja kalastikule juhul kui töid tehakse väljapool kalade kudeaega;
 - eelhindamise tulemusena selgus, et taotletav tegevus ei ületata piirmäärasid müra, õhusaastatuse ja vibratsiooni osas;
 - eelhindamise tulemusena selgus olulise kumulatiivse mõju puudumine;
- seega puudub kavandataval tegevusel eeldatavalt oluline keskkonnamõju.